

Günther Mancke

De Weisenseifener hangkorf een alternatief

Schrijver: Günther Mancke

Coverontwerp: Günther Mancke

Illustraties: Günther Mancke

Foto's: zie verwijzingen achterin

ISBN: 9789463428736 – Eerste Nederlandse uitgave 2017

© Günther Mancke

Vertaling en bewerking: Alberthe Papma, Marij en Peter Lohman

Hoofdstuk 'Aanpassing van het ontwerp': Peter Lohman

Opmaak: Paul Spierings

Deze uitgave kwam mede tot stand dankzij financiële steun van de Iona Stichting en Stichting Fonds Imkers voor Immen. Wij danken hen hartelijk voor deze ondersteuning.

Inhoud

Voorwoord	5
Mens en bij	7
Algemene beschouwing	9
Organische en niet-organische vormprincipes	9
Indeling van de natuur	10
Van organische naar niet-organische vorm (de kubus)	12
De Weissenseifener hangkorf: gebaseerd op het wezen van de bij	15
Materialen en bouw instructies	31
Benodigdheden	33
Vorbereiding van het stro	34
Een mal maken	35
Het vlechten van de korf	36
Openingen en middenplaat	38
De aanvliegtrechter	39
De bogen	40
Het afdekdoek	41
De honingkamer	42
Aanpassing van het ontwerp	43
Vlechten om een mal	43
Houtwerk: meer vlechtgaten in de boven- en onderring	44
Houtwerk: een tussenring aan de onderkorf	44
Houtwerk: bogen in de middenplaat	45

Vragen en antwoorden	47
Hoe moet ik de korven plaatsen?	47
Hoe krijg ik een zwerm in de korf?	47
Hoe voer ik de bijen?	48
Kan ik honing uit de korf halen?	48
Hoe oogst ik de honing?	49
Vragen over de begrippen boogkorf en hangkorf	49
Varroabehandeling	50
Is er geen gevaar dat de raten breken omdat ze zo groot zijn?	50
Moet ik een reepje was gebruiken om de bijen aan te zetten tot bouwen?	51
Waar wordt de Weissenseifener hangkorf gemaakt?	51
Waar worden cursussen gegeven?	51
Wat kunnen we zelf doen om de bijen en alle andere bestuivende insecten te helpen?	52
De korf van...	55
De korf van Marij	56
De korf van Henk	58
De korf van Anneke	59
De korf van Ferry	60
De korf van Marianna	61
De korf van De Zorgimkerij Mariënwaerd	62
De korf van Alberthe	63
Verder lezen, nuttige adressen en foto verantwoording	65
Over de auteur	67
Nawoord vertalers	67

Voorwoord

'... als een tijdgewricht geen oog heeft voor vorm, en geen vormen kan creëren met een ziend oog zal de geest verdampen, abstract en onbetekend worden. En de werkelijkheid zal deze abstracte geest tegemoet treden als een opeenstapeling van geestloze materie...'

(R. Steiner: citaat, uit een brief d.d. 1905)

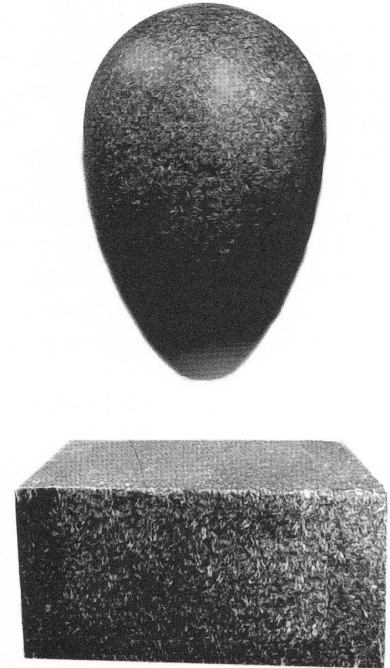
'Met Pasen 1991 verscheen de eerste publicatie over de Weissenseifener hangkorf. Het belangrijkste doel van dit boekje is om de vorm, de vormkracht en vormtaal waarmee het bijenorganisme, de Imme*, zich in vele gedaantes aan ons toont en tot ons spreekt, onder de aandacht te brengen. Deze manier van observeren is veelal vergeten, hoewel het een essentieel onderdeel is van ons inzicht in de verschijnselen om ons heen.

Door de vorm van een organisme, en de relatie die het heeft tot de ruimte er omheen, wordt het wezen ervan aan ons onthuld. Dit roept vragen op met betrekking tot de discrepantie tussen de Imme en de vorm van de gewone bijenkasten van nu. De hangkorf biedt een praktisch antwoord op dergelijke vragen. Het is een opnieuw ontworpen korf die de natuurlijke levensvorm van het bijenwezen dicht benadert, maar ook - door een combinatie van vaste en uitneembare onderdelen - tegemoet komt aan de behoefte van het hedendaagse imkeren.

Opnieuw stuur ik dit boekje de wereld in, met de wens dat het mensen dichter bij dit sferische wezen van licht en warmte zal brengen. Ik heb het vertrouwen dat wat ik heb geschreven de hoeders van dit wezen zal helpen om er nog beter voor te zorgen. Dit is van het grootste belang voor mens en natuur!'

*Günther Mancke
Weissenseifen, Kerstmis 2016*

**Met de term Imme, in het Duits: Bien van Ferdinand Gerstung (1860-1925) bedoelen we het bijen-organisme als geheel. Dit gaat veel verder dan de term bijenvolk, waarmee normaal gesproken de bijen in hun kast of korf bedoeld worden.*

Modellen van een bijenlichaam dat op twee manieren gehuisvest is.
boven: de vorm van de hangkorf komt overeen met de natuurlijke vorm van het bijenwezen
onder: bijen gemodelleerd naar een rechthoekige bijenkast

Mens en bij

De relatie tussen mens en bij heeft inmiddels een kritieke fase bereikt. Nog niet eens zo lang geleden kon een zwerm bijen zich zelfstandig ergens in leven houden. Tegenwoordig kan dit niet meer en de oorzaak is verzwakking door varroa. De meeste imkers houden hier rekening mee en behandelen hun bijen. Inmiddels spreken we al van varroa +... , in de veronderstelling dat de varroamijt niet de enige factor is. Er moet nog iets zijn. Maar wat dan wel? Een belangrijke oorzaak ligt in een complex verband van milieumomstandigheden, waarvan het te ver voert ze hier allemaal te bespreken. Duidelijk is in elk geval dat bijen lijden onder een gebrek aan diversiteit in stuifmeel.

Bovendien werden bijen vroeger anders behandeld. Er was geen sprake van excessieve honingooft en dus ook geen behoefte aan het voeren met suiker. Als de bijen extra voedsel nodig hadden, werden ze bijgevoerd met honing. Koninginnen werden niet kunstmatig geteeld, er was geen sprake van kunstmatige inseminatie, zwermverhindering en gebruik van kunstraat. Wat we wel hadden waren voor bijen geschikte onderkomens waar het maat, vorm, en materialen betreft. Nu wil ik niet beweren dat we terug moeten gaan naar het verleden, maar de uitspraak: 'niet alles wat kan zou ook moeten' is ook op het houden van bijen zeer van toepassing.

Wat kan helpen is ons, met een open geest, in te leven in de bijen, levend in hun natuurlijke staat, alsof we hen voor de allereerste keer zien. Dit stelt ons in staat te beseffen wat bijen vanuit hun wezen nodig hebben. Wat de mens de bijen kan geven en wat we kunnen nemen. En bovenal zou dat ons diep bewust moeten maken van wat we van hen ontvangen.

Als we het over bijen hebben, is het vooral honing waar imkers en consumenten aan denken. En ja, honing is enorm waardevol voor de mens. Tot honing getransformeerde nectar is een helend tonicum voor onze gezondheid. Daarnaast wordt honing uitwendig gebruikt voor de behandeling van wonden, voor

boven: Günther Mancke